

Fragmenten uit de speelfilm 'Gandhi'

De opdracht in *Sprekend verleden* over de film Gandhi kan worden uitgevoerd met alleen de gegevens in het leerboek. Maar het is veel boeiender en waardevoller om ook de film zelf te zien. Of belangrijke delen ervan. Misschien heeft je leraar een gratis DVD ontvangen. Je kunt de DVD ook huren of aanschaffen. Met behulp van de gegevens op deze twee bladzijden kun je

op de DVD snel de filmfragmenten vinden die passen bij de opdracht over Gandhi in *Sprekend verleden*, deel 3 HV, blz. 150-151. Een verder uitgewerkte opdracht is te vinden in de werkboeken HV en VWO: opdracht 5-8.

De fragmenten 1 t/m 5 horen bij de afbeeldingen met toelichtingen in je leerboek. Fragment 6 kan aanvullend gebruikt

worden. De getallen geven de tijdsaanwijzing van de DVD-speler aan in: uren.minuten.seconden. De volledige film duurt 188 minuten.

Op www.sprekendverleden.nl tref je onder het opdrachtnummer meer aanvullend materiaal over de film:

- Korte beschrijving van de film Gandhi
- Gesproken tekst van de film in vertaling
- Besprekingen van de film Gandhi

Fragment 4: Gandhi en Jinnah

2.27.59 - 2.30.28

Lord Mountbatten arriveert in Indië om met de nationalistische leiders over de aanstaande onafhankelijkheid te praten. Tijdens een pauze in de besprekingen zijn Jinnah en Gandhi (en andere leiders) kort in beeld.

2.32.51 - 2.34.51

Gandhi probeert tevergeefs de deling van Indië in twee aparte staten (India en Pakistan) te voorkomen door Jinnah het premierschap van een ongedeeld Indië aan te bieden. Het fragment eindigt met het hijsen van de vlaggen van de twee onafhankelijke staten.

Fragment 2: nationalistische leiders bijeen

1.42.57 - 1.44.46

De nationalistische leiders zijn bijeen, nadat politieagenten zijn omgekomen tijdens het protest tegen de Britse katoenimport in Indië. Het gesprek eindigt met het besluit van Gandhi om te gaan vasten totdat het geweld is gestopt.

Fragment 3: Gandhi en Nehru

1.18.50 - 1.20.36

Nehru komt bij Gandhi op bezoek die in de gevangenis zit. In dit fragment komt de bewondering van Nehru voor Gandhi duidelijk tot uiting.

Fragment 5: de dood van Gandhi

De moordaanslag op Gandhi wordt tweemaal uitgebeeld in de film, aan het begin en aan het slot: 0.01.35 - 0.05.45

De moord wordt in dit fragment gefilmd vanuit de 'standplaats' van de moordenaar. Na de aanslag blijkt uit de filmbeelden de massale belangstelling langs de route van de stoet met het lichaam van Gandhi. Ook de belangstelling van veel regeringsleiders en de pers komt in beeld. 2.52.10 - 2.56.58

De moord wordt aan het eind van de film vooral vanuit de 'standplaats' van Gandhi getoond. Na de aanslag eindigt de film met het verbranden van het lichaam van Gandhi en het uitstrooien van zijn as over het water van de Ganges.

'GANDHI', FANTASIE EN WERKELIJKHEID?

De speelfilm *Gandhi* draaide voor het eerst in 1983 in Nederlandse bioscopen. De film kreeg acht Oscars (hoogste onderscheiding op filmgebied in de VS). De film trok een groot publiek, zowel jong als oud. Dat kwam niet alleen omdat het een goede film was. Het kwam ook door de persoon Gandhi. Iemand zei van Gandhi: 'Later zullen de mensen nauwelijks geloven dat er ooit iemand zoals hij werkelijk op deze aarde leefde.' In Amsterdam werd in 1989 een standbeeld voor hem opgericht.

Gandhi (1869-1948) werd geboren in India. Hij werd de meest bekende nationalistische leider in Brits-Indië. Grote bewondering was er voor de wijze waarop hij verzet bood tegen de Engelsen. Hij kreeg veel volgelingen, ook buiten India. Onder hen waren de Afrikaanse nationalistische leider Nkroemah (blz. 133) en Martin Luther King (*Sprekend verleden*, deel 2).

Gandhi

BEROEMDE FILMS

WB 8

OPDRACHT

- Welke belangrijke stukken geschiedenis liet de filmmaker weg?
- Welke belangrijke stukken geschiedenis geeft de filmmaker anders dan de werkelijkheid weer?
- Waarom zal de filmmaker stukken hebben weggelaten of anders hebben weergegeven?

Rechts zie je Gandhi en enkele aanhangers aan het begin van de Zoutmars in 1930 gefotografeerd (niet uit de film dus). De vrouw vlakbij Gandhi is Sarojini Naidu. Sinds 1916 ijverde zij naast Gandhi voor de onafhankelijkheid. Ook zette zij zich in voor vrouwenemancipatie. Haar geboortedatum wordt nu gevierd als Dag van de Vrouwen. Ook in de film komt de Zoutmars voor (afbeelding beneden). Maar daarin wordt niet uitgelegd waarom die Zoutmars werd gehouden. De Engelsen hieven in Brits-Indië hoge belastingen op zout. Ze verboden de Indiërs zelf zout te winnen. Gandhi vond dat niet eerlijk. Hij besloot tot een demonstratieve mars van 400 km naar de kust met zijn aanhangers. Daar wonnen zij openlijk zout uit de zee. De Engelsen arresteerden duizenden Indiërs. Gandhi werd toen ook gevangengenomen. Het verzet ging door. Tenslotte gaven de Engelsen toe. De gevangenen kwamen vrij. De Indiërs mocht voortaan ook zout winnen.

Jinnah was leider van de moslims. De moslims waren in Brits-Indië in de minderheid (20% van de bevolking). Zij wantrouwen de hindoes (80%). Deze zouden nooit toestaan dat het nieuwe India een moslimwetgeving kreeg. En van moslims wordt verwacht dat zij leven naar de islamitische wetgeving. Jinnah werkte eerst nog samen met Gandhi. Maar later vond hij een eigen staat voor de moslims de enige mogelijkheid. Brits-Indië viel uiteen. Jinnah werd de eerste politieke leider van Pakistan.

Op de foto uit de film zie je alle in de film genoemde nationalistische leiders bijeen: Gandhi, Nehru, Patel (alle drie hindoes), Azad en Jinnah (beiden moslim). In werkelijkheid zijn zij nooit allen tegelijk bij elkaar geweest. Zij hebben elkaar wel ontmoet. Maar dat was tijdens verschillende gesprekken, waarbij nu eens de een en dan weer de ander ontbrak.

Nehru is in de film een trouwe volgeling van Gandhi. Maar in werkelijkheid had hij andere ideeën over de toekomst van India. Gandhi wilde dat de dorpsnijverheid het belangrijkste zou worden. Nehru wilde een meer op westerse wijze geïndustrialiseerd India. Hij werd na de onafhankelijkheid de eerste premier van India. Zijn ideeën werden toen uitgevoerd.

In de film wordt het voorgesteld alsof er geen andere belangrijke nationalistische leiders waren. Die waren er wel. Juist de leiders die het meest met Gandhi van mening verschilden, komen in de film niet voor: Bose en Ambedkar. Zij kwamen vooral op voor de armen onder de bevolking. En zij wezen het gebruik van geweld niet af om hun doel te bereiken.

Foto uit de film vlak nadat Gandhi is vermoord (1948). De moordenaar was een orthodoxe (streng gelovige) hindoe. De orthodoxe hindoes hadden veel kritiek op Gandhi. Volgens het hindoeïsme waren de mensen in hogere en lagere groepen ('kasten') verdeeld. Gandhi wilde die ongelijkheid afschaffen. Daarmee waren de orthodoxe hindoes het niet eens. Ook vonden zij dat Gandhi teveel aan de moslims wilde toegeven. Zij wilden dat de hindoes het in het nieuwe India voor het zeggen kregen.

Fragment 6: het bloedbad van Amritsar

1.20.36 - 1.25.42

Een mogelijk ander fragment dat de docent kan laten zien, is het beruchte bloedbad van Amritsar, direct gevolgd door de ondervraging van de verantwoordelijke generaal Dyer (tot 1.27.24).

Fragment 1: de Zoutmars

1.58.48 - 2.05.47

Gandhi vertrekt voor de mars vanuit zijn woonplaats. De groep mensen die meeloopt, groeit onderweg, tot de stoet uiteindelijk aankomt aan de kust.

Een eventuele verlenging van dit fragment: * tot 2.09.02

De Britten laten de Zoutmars toe, maar grijpen in wanneer de nationalisten het gewonnen zout gaan verkopen. Er volgen arrestaties (o.a. van Nehru).

* tot 2.13.27

Van de kant van de nationalisten volgt een geweldloze 'aanval' op de Britse zoutfabriek in Dharasama. De demonstranten worden met stokslagen tegengehouden.